

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. balandžio 22 d.*

Byloje C-346/08

dėl 2008 m. liepos 25 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama P. Oliver ir A. Alcover San Pedro, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę, atstovaujamą L. Seeboruth padedamo QC D. Wyatt,

atsakovė,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai G. Arestis, J. Malenovský, T. von Danwitz, G. Arestis ir D. Šváby (pranešėjas),

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2009 m. gruodžio 10 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo konstatuoti, kad neužtikrinusi 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL L 309, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 299) taikymo *Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd* (toliau – *Alcan*) eksploatuojamai elektrinei Lynemouth Anglijos šiaurės rytuose

(toliau – Lynemouth elektrinė), Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

Teisinis pagrindas

- 2 Direktyva 2001/80, kuria buvo pakeista 1988 m. lapkričio 24 d. Tarybos direktyva 88/609/EEB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL L 336, p. 1), priklauso Bendrijos kovos su rūgštinimu strategijai, kurios tikslas yra sumažinti iš didelių kurą deginančių įrenginių, kurių nominalus šiluminis našumas yra lygus arba didesnis kaip 50 MW, išmetamą sieros dioksido, azoto oksidų ir dulkių kiekį. Šis apribojimas numatytas Direktyvos 2001/80 III–VII prieduose, pagal kuriuos šiems įrenginiams taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės, išreikštos šių teršiančių medžiagų maksimalia koncentracija dūmtraukių dujose.
- 3 Direktyvos 2001/80 6 ir 11 konstatuojamosiose dalyse numatyta:
  - „6) Bendrijoje iš esamų didelių kurą deginančių įrenginių labai daug išmetama sieros dioksido ir azoto oksidų, ir šiuos išmetimus būtina sumažinti. Todėl valstybėse narėse ši metodą reikia priderinti prie skirtingų didelių kurą deginančių įrenginių sektoriaus charakteristikų.

<...>

11) Elektros energijos gamybos įrenginiai – tai svarbi didelių kurą deginančių įrenginių sektoriaus dalis.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„[Ji] taikoma kurą deginantiems įrenginiams, kurių nominalus šiluminis našumas yra lygus arba didesnis kaip 50 MW, nepriklausomai nuo naudojamos kuro rūšies (kietašis, skystasis arba dujinis).“

5 Direktyvos 2 straipsnis suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje:

<...>

7. „kurą deginantis įrenginys“ – tai techninė įranga, kurioje oksiduojamas kuras, kad būtų galima panaudoti taip gautą šilumą.

Ši direktyva yra taikoma tik kurą deginantiems įrenginiams, suprojektuotiems energijai gaminti, išskyrus tuos įrenginius, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai.

Visų pirma ši direktyva netaikoma šiems kurą deginantiems įrenginiams:

- a) įrenginiams, kuriuose degimo produktai yra tiesiogiai naudojami šildymui, džiovinimui arba kitoms objektų arba medžiagų apdorojimo rūšims, pvz., krosnių pakartotinam kaitinimui, terminio apdirbimo krosnyse;
- b) deginimo įrenginiams, t. y. visai techninei įrangai, skirtai išmetamosioms dujoms valyti jas deginant, kuri nėra eksploatuojama kaip atskiras deginimo įrenginys;
- c) įrenginiams katalizinio krekingo katalizatoriams regeneruoti;
- d) įrenginiams, vandenilio sulfidą paverčiantiems siera;
- e) chemijos pramonėje naudojamiems reaktoriams;
- f) koksavimo krosnims;

- g) kauperiams;

- h) visai techninei įrangai, naudojamai transporto priemonių, laivų ar lėktuvų varymui;

- i) dujų turbinoms, naudojamoms atviroje jūroje esančiose platformose;

- j) dujų turbinoms, licencijuotoms iki 2002 m. lapkričio 27 d., arba kurioms, kompetentingų institucijų nuomone, iki 2002 m. lapkričio 27 d. turi būti pateiktas išsamus prašymas išduoti licenciją, jeigu tas įrenginys buvo pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., nepažeidžiant 7 straipsnio 1 dalies ir VIII priedo A ir B dalių.

Ši direktyva netaikoma dyzeliniu kuru, benzinu ir dujiniais varikliais varomiems įrenginiams.

Jeigu du ar keli nauji įrenginiai įmontuojami tokiu būdu, kad, atsižvelgiant į techninius ir ekonominius veiksnius, kompetentingų institucijų sprendimu jų išmetamos išmetamosios dujos galėtų būti išleistos per bendrą kaminą, tokių įrenginių junginys yra laikomas vienu elementu;

<...>“

- 6 Pagal Direktyvos 2001/80 4 straipsnio 3 dalį valstybės narės ne vėliau kaip iki 2008 m. sausio 1 d. smarkiai sumažina išmetamų teršalų kiekius, priimdamos atitinkamas nuostatas, kad atitinkamuose esamuose įrenginiuose būtų laikomasi šios direktyvos prieduose nurodytų išmetamų teršalų ribinių verčių, arba užtikrindamos, kad esami įrenginiai būtų įtraukti į nacionalinį išmetamų teršalų sumažinimo planą (toliau – NITSP). Pagal šios direktyvos 4 straipsnio 6 dalį visos valstybės narės, pasirinkusios NITSP, privalo apie tai pranešti Komisijai iki 2003 m. lapkričio 27 d., o ši per šešis mėnesius nuo pranešimo turėjo įvertinti, ar šis planas atitinka 4 straipsnio 6 dalyje nustatytas sąlygas.

Ikiteisminė procedūra

- 7 2003 m. lapkričio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pateikė Komisijai savo NITSP pirmąją versiją, kurioje Lynemouth elektrinė buvo tarp kurą deginančių įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2001/80. 2005 m. balandžio 28 d. ši valstybė narė pateikė atnaujintą NITSP, kuriame taip pat buvo nurodytas šis įrenginys. Tačiau peržiūretoje NITSP versijoje, 2006 m. vasario 28 d. pateiktoje Komisijai, jo nebuvo.
- 8 2006 m. rugsėjo 4 d. raštu Komisija Jungtinei Karalystei nurodė, kad, jos nuomone, šio įrenginio nenurodymas prieštarauja Direktyvai 2001/80. 2007 m. vasario 2 d. atsakyme ši valstybė narė teigė, kad Lynemouth elektrinei turėjo būti taikoma šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkte numatyta bendra išimtis, nes ji buvo visiškai integruota į aliuminio liejyklą ir skirta tik šio metalo gamybai. Ji taip pat pabrėžė nedidelį

šios elektrinės poveikį aplinkai ir riziką, kad *Alcan* nustotų eksploatuoti šią aliuminio liejyklą, jei šiai elektrinei būtų taikomi direktyvoje nustatyti apribojimai.

- 9 2007 m. birželio 29 d. Komisija išsiuntė Jungtinei Karalystei oficialų pranešimą, į kurį ši valstybė narė atsakė 2007 m. rugpjūčio 31 d. raštu.
- 10 Būdamą nepatenkinta šiuo atsakymu 2007 m. spalio 23 d. Komisija Jungtinei Karalystei išsiuntė pagrįstą nuomonę, kurioje pasiūlė nutraukti aptariamą įsipareigojimų nevykdymą per du mėnesius nuo nuomonės gavimo.
- 11 Neįtikinta 2007 m. gruodžio 21 d. rašte Jungtinės Karalystės pateiktų argumentų atsakant į šią pagrįstą nuomonę, Komisija pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

- 12 Komisija teigia, kad Direktyva 2001/80 taikoma Lynemouth elektrinei, ir primena, kad iš pradžių taip pat manė ir pati Jungtinė Karalystė, nes įtraukė šį įrenginį į kelias savo NITSP versijas ir tik 2006 m. vasario 28 d. Komisijai pateiktoje peržiūrėtoje versijoje šios elektrinės nebuvo.

13 Komisijos teigimu, Direktyva 2001/80 taikoma visiems kurą deginantiems įrenginiams, išskyrus aiškiai nurodytus jos 2 straipsnio 7 punkte, t. y.:

— kurą deginantiems įrenginiams, neskirtiems energijai gaminti (toliau – 1 išimtis),

— kurą deginantiems įrenginiams, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai (toliau – 2 išimtis),

— įrenginiams, nurodytiems 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–f papunkčiuose, kurie iliustruoja 1 ir 2 išimtis, bei

— įvairioms *sui generis* išimtims, išvardytoms šio 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g–j papunkčiuose ir jo trečioje pastraipoje.

14 Komisija teigia, kad visiems įrenginiams, numatytiems Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–f papunkčiuose, taikoma 1 arba 2 išimtis, ir yra logiška, kad jie nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį, nes šioje direktyvoje nustatyta metodika arba išmetamų teršalų ribinės vertės jiems nėra aiškiai taikomos. Šiuo klausimu ji teigia, kad Direktyva 2001/80 siekiama reglamentuoti kuro degimo (oksidacijos) sukeltą teršalų išmetimą ir kad teršalų išmetimo ribinių verčių apskaičiavimo

procedūra paremta hipoteze, jog prognozuojamas teršalų išmetimas po kuro, skirto kurą deginantiesiems įrenginiams, sudeginimo būtų numatomas. Kadangi šiltos dūmtraukio dujos, gaunamos kuro deginimo procese, susimaišo su kitomis medžiagomis, paprastai nesusijusiomis su kuro deginimo procesu prieš teršalų išmetimą, rezultatai nėra pakankamai numatomi, ir šioje direktyvoje nustatytos ribinės teršalų išmetimo vertės deginant kurą neturi būti taikomos.

- 15 Tačiau Komisija pripažino, kad Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g–j papunkčiuose numatyti įrenginiai neatitinka nei 1, nei 2 išimties, ir nurodo, kad jie neatitinka *sui generis* išimčių.
- 16 Konkrečiau kalbant apie aukštakrosnių kauperius, numatytus Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g papunktyje, kurių pavyzdžiu Jungtinė Karalystė iš esmės grindė savo teiginį, pažymėtina, jog Komisija teigia, kad šiuose kauperiuose yra ugniai atsparios plytos, kurios kaitinamos esant tiesioginiam kontaktui su šiltomis dūmtraukio dujomis, gaunamomis deginant kurą; paskui šiltos plytos naudojamos šildyti šaltą orą, kuris cirkuliuoja virš jų, tam, kad susidarytų „karštas pūtimas“, kuris vėliau būtų nukreipiamas į aukštakrosnę. Kalbant apie plytų kaitinimą, pažymėtina, kad šie kauperiai iš esmės skiriasi nuo visų kitų rūšių kurą deginančių įrenginių. Be to, patalpose plytų klojinyje dažnai atsirandą įtrūkimų, dėl ko kuro degimo dujos užteršiamos nesudegusiomis aukštakrosnių dujomis. Todėl šioje direktyvoje nustatytos teršalų išmetimo ribinės vertės negali būti laisvai taikomos kauperiams.
- 17 Komisija pabrėžia, kad jokio su 2 išimtimi susijusiose nuostatose numatyto įrenginio atžvilgiu nereikalaujama naudoti elektros gamybos procese ar kuro degimo produktų ne pačiame kurą deginančiame įrenginyje.

- 18 Jei neginčijama, kad Lynemouth elektrinei netaikoma 1 išimtis, jai neturėtų būti taikoma ir 2 išimtis, nes joje nėra tiesiogiai sunaudojami degimo produktai gamybos procese.
- 19 Komisija teigia, kad sutikus, jog dėl elektrinės pagamintos elektros energijos tiesioginio panaudojimo gamybos procese šiam įrenginiui galima taikyti 2 išimtį, daugelis didelių kurą deginančių įrenginių nepatektų į Direktyvos 2001/80 taikymo sritį, o tai labai paveiktų aplinką.
- 20 Komisija pastebėjo, kad Lynemouth elektrinė yra devintasis didžiausias sieros dioksidą išmetantis įrenginys Jungtinėje Karalystėje, kurio deklaruoti teršalai šioje valstybėje narėje sudaro apie 4 %.
- 21 Jungtinė Karalystė tvirtina, kad elektrinė, skirta aprūpinti elektros energija gamyklą, kurioje elektrolizės būdu gaminamas aliuminis, ir pastatyta tik šiam tikslui, yra techninių įrenginių, apimančių energijos gamybai skirtą kuro deginimo gamyklą, kur tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai, dalis ir todėl atitinka Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkte numatytos išimties sąlygas.
- 22 Pirma, Jungtinė Karalystė teigė, kad pagaminta elektros energija skirta tiesiogiai aliuminiui gaminti. *Alcan* eksploatuojama gamykla negalėjo, priešingai nei tvirtina Komisija, tokiu pačiu būdu naudoti elektros energijos iš nacionalinių tinklų.

23 Antra, Jungtinė Karalystė teigia, kad elektros energija, kurią pagamino anglimi kūrenama elektrinė, yra netiesioginis kuro degimo produktas. Tačiau Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punktą susijęs ne su tiesioginiu gamybos metu gaunamų tiesioginių degimo produktų sunaudojimu, o su tiesioginiu gamybos metu gaunamų degimo produktų sunaudojimu. Energija, kaip antai elektros, gaunama oksiduojant kurą, turi būti laikoma kuro degimo produktu, nes šioje direktyvoje numatyti tik kuro deginimo įrenginiai, kuriuose oksiduojamas kuras tam, kad būtų gaunama energija. Šiame 2 straipsnio 7 punkte nepabrėžiama, kad jis taikomas tik tiesioginiams kuro degimo produktams ir jo negalima taip aiškinti. Turi būti tiesioginis ryšys ne tarp kuro deginimo ir gamybos proceso, bet tarp kuro degimo produktų ir gamybos proceso. Tačiau šiuo atveju buvo tiesioginis ryšys tarp elektros energijos, pagamintos deginant kurą, ir vykdomo gamybos proceso, nes elektros energija naudojama gaminant aliuminį.

24 Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g papunktyje minėti aukštakrosnių kauperiai patvirtino faktą, kad išimtis taikoma ne tik siaurąja Komisijos nurodyta prasme. Jungtinė Karalystė šiuo klausimu primena, kad iš pradinės Direktyvos 88/609 2 straipsnio 7 punkto schemos matyti, jog Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose išvardyti procesai yra konkretūs kurą deginančių įrenginių, nepatenkančių į šios direktyvos taikymo sritį dėl to, kad jie nėra skirti energijos gamybai, arba dėl to, kad tiesiogiai gamybos procese naudoja kuro degimo produktus, pavyzdžiai. Tačiau karštas oras naudojamas kauperiuose šildomas ne tiesiogiai oksiduojant kurą, bet netiesiogiai po kuro oksidacijos kaitinant karščiui atsparias plytas, kurios savo ruožtu kaitina orą, reikalingą gamybos procesui. Taip netiesiogiai gaunama energija teisingai prilyginama kuro degimo produktams Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto prasme, nors tai netiesioginis kuro degimo produktas, kaip ir elektros energija yra toks netiesioginis produktas Lynemouth elektrinės atveju. Pagal teisingą šio 2 straipsnio 7 punkto išaiškinimą kauperiai būtų susiję su aukštakrosnėmis taip pat kaip ir Lynemouth elektrinė būtų sujusi su *Alcan* eksploatuojama aliuminio liejykla. Ir viena, ir kita būtų išskirtinis energijos šaltinis, integruotas į gamybos procesą.

- 25 Priešingai nei tvirtina Komisija, aukštakrosnių kauperiai, minėti Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g papunktyje, nėra *sui generis* išimtis. Iš Direktyvos 88/609 2 straipsnio 7 punkto visiškai aišku, kad *sui generis* išimtis numatytos Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos h–j papunkčiuose.
- 26 Kalbant apie Komisijos argumentą, kad Jungtinės Karalystės teiginys turėtų didelės įtakos Direktyvos 2001/80 taikymo sričiai, pažymėtina, jog ši valstybė narė sutinka, kad būtų nenormalu, jei visiems kurą deginantiems įrenginiams, gaminantiems elektros energiją, skirtą tiesiogiai naudoti gamyboje, nebūtų taikomi šios direktyvos reikalavimai. Ji pabrėžia, kad tik tais atvejais, kai įrenginys skirtas tiekti elektros energiją gamybai, taikoma išimtis. Visi pavyzdžiai, numatyti šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–i papunkčiuose, susiję su nesavarankiškais energijos šaltiniais, skirtais ir pastatytais dėl vykdomo proceso ar veiklos. Ji teigė, kad tik nurodomas kuro degimo produktas apima energiją.
- 27 Jungtinė Karalystė tvirtina, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas numatė Direktyvos 2001/80 netaikymą įrenginiams ne tam, kad nacionaliniai reguliavimo organai galėtų išvengti smulkių nepatogumų, bet tam, kad subalansuotų šių įrenginių įtraukimo į šios direktyvos taikymo sritį aplinkosauginę naudą ir ekonomines išlaidas. Tačiau šios direktyvos taikymo aptariamam įrenginiui ekonominiai ir socialiniai nuostoliai, susiję su pavojumi, kad šį įrenginį tektų uždaryti, tiesiogiai arba netiesiogiai prarandant 4 000 darbo vietų regione, kuriame yra aukštas nedarbo lygis, gerokai viršytų taikant direktyvą gautą nedidelę naudą aplinkai, atsižvelgiant į pastaraisiais metais *Alcan* investuotas dideles sumas, kad būtų pagerinta aplinkosaugos sritis vykdant sieros išmetimo sumažinimo įsipareigojimą pagal 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 24, 2008, p. 8) ir į tai, kad nagrinėjama produkcija būtų pakeista importu iš įrenginių, esančių ne Europos Sąjungoje, kuriems taikomas ne toks griežtas

aplinkosaugos reglamentavimas. Kadangi aliuminio gamybai reikia labai daug energijos ir jos atžvilgiu taikomas didelis spaudimas, Direktyva 2001/80 turi būti aiškinama taip, kad į jos taikymo sritį nepatenka specializuotos elektrinės, tiekiančios elektros energiją elektrolizės procesui.

- 28 Atsakant į Komisijos argumentą, kad kitos aliuminio gamyklos jau turėjo prisitaikyti prie Direktyvos 2001/80 reikalavimų ir kad nėra jokių priešasčių suteikti konkurencinį pranašumą *Alcan* eksploatuojamai gamyklai, Jungtinė Karalystė tvirtina, jog Lynemouth elektrinė nepatenka į direktyvos taikymo sritį dėl objektyvių priešasčių, kurios taikomos visiems įrenginiams, esantiems tokioje pačioje padėtyje. Lynemouth elektrinė yra vienintelis įrenginys Europos ekonominėje erdvėje, apimantis nesavrankišką energijos šaltinį, skirtą ir pastatytą gaminti elektros energiją elektrolizės procesui.
- 29 Būtų logiška taikyti išimtį kurą deginantiesiems įrenginiams, skirtiems tiekti energiją gamybos procesams, nes jie turėtų tik vieną „vidaus klientą“ ir todėl tik vieną būdą susigrąžinti patirtas išlaidas tam, kad atitiktų Direktyvą 2001/80. Be to, gamybos proceso galutiniai produktai yra tarptautinei prekybai skirtos prekės, kur tiesiogiai konkuruojama su ne Europos Sąjungoje įsisteigusiais gamintojais, kuriems taikomas ne toks griežtas reglamentavimas ir kurie gamina mažesnėmis sąnaudomis, o nepriklausomi kurą deginantys įrenginiai, aprūpinantys daug klientų, dažnai priklauso valstybėms narėms ir nepatiria realios konkurencijos.
- 30 Jungtinė Karalystė ginčija Komisijos argumentą, kad Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkte nustatytas bendras principas, kurį reikia aiškinti plačiai, ir dvi išimtys, kurias reikia aiškinti siaurai. Šioje nuostatoje yra įrenginių, kurie patenka į Direktyvos

taikymo sritį, ir įrenginių, kurie į ją nepatenka, apibrėžimai. Jungtinė Karalystė priduria, kad bet kuriuo atveju Teisingumo Teismas buvo prieš siaurą išimčių aiškinimą, jei tokiu aiškinimu nepaisoma šiomis išimtimis siekiamo tikslo (2005 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Kingcrest Associates ir Montecello*, C-498/03, Rink. p. I-4427, 29 ir 32 punktai).

Teisingumo Teismo vertinimas

- 31 Šiame ieškinyje dėl įsipareigojimų neįvykdymo iškeltas klausimas, ar Lynemouth elektrinė turi būti laikoma kurą deginančiu įrenginiu, kuriam taikoma Direktyva 2001/80.
- 32 Taigi, kaip pabrėžė Komisija, gali atrodyti keista, kad Lynemouth elektrinę įtraukusi į kurą deginančių įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2001/80, sąrašą pirmose dviejose Komisijai 2003 m. ir 2005 m. pagal šią direktyvą pateiktose NITSP versijose bei visose ataskaitose ir dokumentuose, parengtuose nuo 1990 m. pagal Direktyvą 88/609, priimtą prieš Direktyvą 2001/80 ir beveik identiška suformuluotą ginčo klausimu, Jungtinė Karalystė tvirtina, kad šiai elektrinei netaikomi Direktyvos 2001/80 reikalavimai, tačiau ši aplinkybė neturi įtakos klausimui, ar ši elektrinė patenka į tos direktyvos taikymo sritį.
- 33 Neginčytina, kad Lynemouth elektrinė yra kurą deginantis įrenginys, kurio nominalus šiluminis našumas yra didesnis kaip 50 MW Direktyvos 2001/80 1 straipsnio ir 2 straipsnio 7 punkto pirmos pastraipos prasme.

- 34 Tačiau Jungtinė Karalystė teigia, kad ši elektrinė, pastatyta specialiai tiekti elektros energiją aliuminio gamybai, atitinka Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje nustatytos išimties sąlygas, pagal kurį ši direktyva taikoma tik kurą deginantiems įrenginiams, suprojektuotiems energijai gaminti, išskyrus tuos įrenginius, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai.
- 35 Yra aišku, kad Lynemouth elektrinės gaminama elektros energija tiesiogiai naudojama gaminant aliuminį. Iš tiesų pagal „Hall-Heroult“ procesą, naudojamą *Alcan* eksploatuojamoje gamykloje, aliuminio oksidu maitinamas elektrolitas, kuriame jis ištirpsta, ir aukštos įtampos elektros srovė, tekėdama iš anodo į katodą, aliuminio oksidą suskaido į aliuminį ir deguonį bei teikia šilumą, skirtą palaikyti elektrolitų lydymąsi.
- 36 Tačiau, kaip teigia Komisija, elektros energija nėra kuro degimo produktas. Iš esmės kuro degimo produktai yra išmetamosios dujos, pelenai ir kitos atliekos, kaip ir deginant kurą gaunama šiluma, todėl Direktyvoje 2001/80 kurą deginantis įrenginys apibrėžiamas kaip „techninė įranga, kurioje oksiduojamas kuras, kad būtų galima panaudoti taip gautą šilumą“. Tekanti elektros srovė nėra nei fizinis kuro degimo produktas, nei šiluma, tačiau ji gaunama atliekant keletą operacijų, kai kuras išskiria šilumą, naudojamą garo katile generuojant garus, kurie savo ruožtu suka turbiną, gaminančią elektros energiją.
- 37 Nusprendus, kad elektros energija yra „kuro degimo produktas“, šią nuostatą reikėtų aiškinti taip plačiai, kad ji apimtų ir kitus produktus, kurie tiesiogiai nėra gaunami deginant kurą ir neatitinka įprastos šios sąvokos prasmės nei mokslo, nei buitinėje kalboje.

- 38 Be to, pagal Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmą sakinį draudžiama taip plačiai aiškinti sąvoką „kuro degimo produktas“, nes numatomi kurą deginantys įrenginiai, kuriuose „tiesiogiai“ sunaudojami kuro degimo produktai gamybos procese. Tačiau tiesioginio kurio degimo produktų panaudojimo gamybos procese nėra, jei tarp kuro deginimo ir gamybos proceso yra tarpinis etapas, pavyzdžiui, elektros energijos gamyba.
- 39 Plataus sąvokos „kuro degimo produktas“ aiškinimo nepagrindžia ir aplinkybė, kad šia sąvoka apibrėžiama bendrosios taisyklės išimties apimtis. Iš tiesų pagal nusistovėjusią teismo praktiką išimtis turi būti aiškinamos siaurai, kad bendrosios taisyklės neprarastų esmės (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Kapper*, C-476/01, Rink. p. I-5205, 72 punktą).
- 40 Tačiau, priešingai nei teigia Jungtinė Karalystė, akivaizdu, kad Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmu sakiniu nesiekama tiksliai apibrėžti sąvokos „kuro degimo produktas“, bet norima pašalinti iš šios direktyvos taikymo srities tam tikrus įrenginius. Be to, šios nuostatos išimtinis pobūdis aiškiai matyti iš jos teksto, nes joje numatyta, kad ši direktyva yra taikoma tik kurą deginantiesiems įrenginiams, suprojektuotiems energijai gaminti, „išskyrus tuos įrenginius, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai“.
- 41 Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmą sakinį būtina aiškinti siaurai, nes direktyvos netaikymas kai kuriems kurą deginantiesiems įrenginiams prieštarauja šios direktyvos tikslui. Iš tiesų, kaip matyti iš šios direktyvos 4–6 konstatuojamųjų

dalių, ja siekiama kovoti su rūgštingumu mažinant išmetamą sieros dioksido ir azoto oksidų kieki, kurių daug išmeta dideli kurą deginantys įrenginiai.

- 42 Galiausiai Direktyvos 2001/80 11 konstatuojamojoje dalyje elektros energijos gamybos įrenginiai apibrėžti kaip pagrindiniai joje numatyti kurą deginantys įrenginiai, todėl šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje numatytos išimties taikymas elektrinėms, kurių elektros energija tiesiogiai naudojama gamybos procese, keltų grėsmę pačios direktyvos veiksmingumui.
- 43 Iš to, kas minėta, matyti, kad Lynemouth elektrinei negalima taikyti Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkte antros pastraipos pirmoje dalyje numatytos išimties kuro deginimo įrenginiams, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai.
- 44 Nė vienas iš Jungtinės Karalystės pateiktų argumentų nekelia abejonių dėl šios išvados.
- 45 Pirma, kalbant apie argumentą, kad Direktyvoje 2001/80 numatytomis išimtimis siekiama subalansuoti išmetamų teršalų ribinių verčių taikymo išlaidas ir iš to gaunamą aplinkosauginę naudą, kurių balansas šiuo atveju pateisina šios direktyvos netaikymą Lynemouth elektrinei, pirmiausia reikia priminti, kad nei šioje direktyvoje, nei jos

parengiamuose darbuose nenurodytos priežastys, kurios pateisintų šios direktyvos bendrą arba abstraktų netaikymą kurą deginantiems įrenginiams, kuriuose tiesiogiai naudojami kuro degimo produktai gamybos procese, bei nepateikti įrenginių, apibrėžtų Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose, pavyzdžiai.

- ⁴⁶ Komisijos teigimu, kurą deginantiems įrenginiams, nurodytiems išimtyse, Direktyva 2001/80 netaikoma, nes kuro degimo dujos užteršiamos teršalais tiesiogiai naudojant kuro degimo produktus gamybos procese, t. y. šios direktyvos prieduose numatyta metodologija ir išmetamų teršalų ribinės vertės izoliuotam kuro degimo procesui negali būti jiems tiesiogiai taikomos. Komisija taip pat įrodė, kad visų šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose numatytų įrenginių atveju kuro degimo dujos užteršiamos, tačiau aišku, kad elektros naudojimas aliuminio gamyboje neturi įtakos Lynemouth elektrinės teršalų išmetimui.
- ⁴⁷ Jungtinė Karalystė neginčija, kad kuro degimo dujos užteršiamos įrenginių, numatytų Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose, atveju, tačiau, jos nuomone, šios išimtis pagrįstos ne šios direktyvos taikymo sunkumais, bet išlaidų ir naudos balansu.
- ⁴⁸ Nesant reikalo nustatyti tikslaus šių išimčių tikslo, reikia bet kuriuo atveju atmesti Jungtinės Karalystės argumentus, nes abstrakčiai Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje suformuluota išimtis neturi būti pagrįsta išlaidų ir naudos balansu. Iš tiesų galima įvertinti išlaidas ir naudą, susijusius

su išmetamų teršalų ribinių verčių taikymu, kiek tai susiję su konkrečiais įrenginiais arba konkrečioms įrenginių rūšims, kaip antai numatytomis šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose, tačiau taip negali būti įrenginių, kuriuose tiesiogiai naudojami kuro degimo produktai, atveju.

- 49 Antra, kalbant apie argumentą, kad išimtis, taikoma aukštakrosnių kauperiams, esanti Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos g papunktyje, rodė, kad sąvoka „kuro degimo produktai“ turi būti suprantama plačiai ir apimti netiesioginius kuro degimo produktus, pavyzdžiui, elektros srovę, pakanka pastebėti, kaip teigia generalinė advokatė išvados 39 punkte, kad ši išimtis susijusi su tiesioginio kuro degimo produkto, t. y. šilumos, naudojimu. Iš tiesų šie kauperiai per karščiui atsparias plytas skleidžia deginant kurą gaunamą šilumą į orą, kuris vėliau nukreipiamas į aukštakrosnę, kad palengvintų ketaus gamybą.
- 50 Aišku, kad aukštakrosnių kauperiai nėra Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje nustatytos abstrakčios išimties taikymo atvejis, nes deginant kurą gauta šiluma panaudojama tik netiesiogiai, tačiau šios išimties negalima aiškinti taip, kad ši direktyva netaikoma įrenginiams, kuriuose naudojami netiesioginiai kuro degimo produktai gamybos procese.
- 51 Kaip sutinka Komisija, kalbama apie redagavimo anomaliją ta prasme, kad šis kauperis yra *sui generis* išimtis, o ne abstrakčios išimties, esančios Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje, taikymas. Tačiau Komisija paaiškino, o Jungtinė Karalystė tam neprieštaravo, konkrečius motyvus, kodėl šioje direktyvoje nustatytos teršalų išmetimo ribinės vertės lengvai netaikomos šios rūšies

įrenginiams, atsižvelgiant į tai, kad karščiui atsparių plytų kaitinimas išskiria kauperius iš kitų rūšių kurą deginančių įrenginių ir kad dėl dažnų įtrūkimų patalpose plytų klojinyje kuro degimo dujas užteršia nesudegusios aukštakrosnių dujos. Taip pat, kaip teigė generalinė advokatė išvados 40 punkto išnašoje, aukštakrosnių kauperiai, siekiant taupyti energiją, dažnai degina dujas, kurios atsiranda aukštakrosnėse ir yra jau užterštos, t. y. nepaisant geriausios turimos technikos, negalima laikytis šioje direktyvoje nustatytų teršalų išmetimo ribinių verčių.

52 Tai, kad Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos h–j papunkčiai buvo papildyti išimtimis, apimančiomis trijų rūšių įrenginius, kuriems akivaizdžiai negalima taikyti bendros ir abstrakčios išimties, numatytos šios direktyvos 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos pirmame sakinyje, juo labiau patvirtina, kad bendros išimties prasmė ir apimtis negali būti nustatoma remiantis specialia išimtimi.

53 Dar kartą reikia pabrėžti, kad jokios konkrečios išimtys, numatytos Direktyvos 2001/80 2 straipsnio 7 punkto antros pastraipos a–g papunkčiuose, nenumato nei kuro degimo produktų naudojimo ne pačiame įrenginyje, nei elektros energijos naudojimo gamybos procese.

54 Iš visų minėtų svarstymų matyti, kad Direktyva 2001/80 taikoma Lynemouth elektrinei ir Komisijos ieškinį reikia patenkinti.

- 55 Todėl reikia konstatuoti, kad neužtikrinusi Direktyvos 2001/80 taikymo Lynemouth elektrinei Jungtinė Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 56 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Jungtinė Karalystė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. Neužtikrinusi 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo taikymo *Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd* eksploatuojamai elektrinei Lynemouth, Anglijos šiaurės rytuose, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

2. Priteisti iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.